

§ 9

Lausunto Uudenmaan ELY-keskukselle Kansallismuseon suojelemisesta rakennusperintölain nojalla ja ehdotetuista suojelumääräyksistä

HEL 2023-013067 T 10 03 10

Päätös

Kaupunginhallitus antoi Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskukselle (ELY-keskukselle) seuraava lausunnon:

Museovirasto on tehnyt esityksen ELY-keskukselle Kansallismuseon suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) nojalla ja tehnyt samalla esityksen suojelun kohdentamisesta ja suojelumääräyksistä. ELY-keskus on pyytänyt kaupungin lausuntoa suojeluesityksestä ja suojelumääräyksistä.

Kaupunginhallitus totesi, että Museoviraston esitys suojelun kohdentamiseksi ja määräykseksi on perusteltu ja kattava, eikä kaupunginhallituksella ole siihen huomautettavaa.

Kaupunginhallitus katsoi, että rakennusten (museon päärakennus, piharakennus Vaunuvaja ja porttirakennus Häkälä), muurin sekä pihapuiston suojeleminen lailla rakennusperinnön suojelemisesta turvaa kohteen kulttuurihistorialliset ja rakennustaiteelliset arvot. Siten suojeleminen voidaan kohdentaa nykyistä yksityiskohtaisemmin ja selkeämmin sekä antaa kohteelle suojelumääräykset. Näin saadaan pysyvä suojeluratkaisu, jolloin suojelun kohdentamisen harkintaa ei tarvitse avata uudelleen jokaisen tulevan korjaus- ja muutoshankkeen yhteydessä. Ehdotetut suojelumääräykset varmistavat yksityiskohtaisen suojelun toteutumisen sisä- ja ulkotiloissa sekä pihapuiston alueella. Esityksessä on erikseen mainittu muun muassa mahdollisuus kattaa sisäpihat asemakaavan määräykseen perustuen. Rakennusperintölailla suojeleminen on voimassa olevan asemakaavan tavoitteiden mukaista eikä haittaa kaavoitusta.

Suomen kansallismuseo – käsittäen päärakennuksen, piharakennuksen (Vaunuvaja), porttirakennuksen (Häkälä) ja muurin – on suojeltu valtioneuvoston päätöksellä 18.9.1980 valtion omistamien kulttuurihistoriallisesti merkittävien rakennusten suojelusta annetun asetuksen (278/1965, myöh. 480/1985) nojalla. Suojelu ei koske pihapuiston aluetta.

Asetuksen nojalla tehty suojelupäätös ei sisällä erityisiä määräyksiä tai suojelun kohdentamista, joten rakennukset ovat kokonaisuudessaan

suojeltuja niin ulkoasultaan kuin sisätiloiltaan. Suojelu on kokonaisvaltaista käsittäen mm. eri aikoina tehdyt muutokset, myös suojelupäätöksen jälkeen tehdyt. Suojelun toteutuminen ratkaistaan asetuksen säädösten perusteella aina kunkin korjaus- tai muutoshankkeen yhteydessä Museovirastoa kuullen. Asetus kumottiin, kun laki rakennusperinnön suojelemisesta (498/2010) säädettiin, mutta sen nojalla tehty suojelupäätös on voimassa, kunnes suojelusta on tehty rakennusperintölain mukainen lainvoimainen päätös. Asemakaava ei ohita asetukseen tai rakennusperintölakiin perustuvaa suojelupäätöstä.

Suomen kansallismuseo kuuluu valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) ja on nimetty Museoviraston RKY 2009- kohdeluettelossa nimellä Etu-Töölön kaupunginosa.

Kaavoitustilanne

Kansallismuseo sijaitsee 13. kaupunginosan (Etu-Töölö) korttelissa 13422, osoitteessa Mannerheimintie 34.

Helsingin yleiskaavassa 2016 kortteli kuuluu liike- ja palvelukeskustan C1 eli keskustatoimintojen alueeseen, jota kehitetään toiminnallisesti sekoittuneena kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava pääsääntöisesti liiketilaksi. Alue on kävelypainotteinen. Sitä koskevat myös yleiskaavan teemakartan Kulttuuriympäristöt ja pääkartan merkinnät, jotka osoittavat valtakunnallisesti merkittävät maisema- ja kulttuuriympäristökohteet.

Helsingin maanalaisen yleiskaavan 2021 mukaan alue on keskustan maanalaisen kehittämisen kohdealuetta. Maanalaisessa yleiskaavassa alueelle on merkitty nykyinen maanalainen tila ja tunneli. Alueen kautta on osoitettu tilavaraus ohjeellisen suunnitellun maanalaisen tilan ja teknisen huollon tunnelille.

Alueella voimassa oleva asemakaavan muutos nro 12677 on tullut voimaan 15.2.2023. Kaava on räätälöity mahdollistamaan Kansallismuseon laajentamisen pohjoisen pihapuiston puolelle maan alle, voittaneen kilpailuehdotuksen perusteella. Kaavaa on tehty tiiviissä yhteistyössä Museoviraston ja kaupunginmuseon kanssa. Museovirasto on antamassaan kaavan ehdotusvaiheen lausunnossa todennut muun muassa, että asetukseen tai rakennusperintölakiin perustuva suojelupäätös on ensisijainen asemakaavaan nähden. Tämä on todettu asianmukaisesti kaavan srs-määräyksessä. Kaavassa on otettu hyvin huomioon uudisrakennuksen sijoittuminen arvokkaaseen korttelikokonaisuuuteen, suojeltava pihan osa, säilytettävät puurivit sekä piha- ja ulkoalueita koskevat yleismääräykset, jotka turvaavat hyvin korttelikoko-

08.01.2024

Asia/9

naisuuden arvokkaan ympäristön säilymisen. Suojelun taso on riittävä ajatellen myös sitä, että pihan suojelu sisällytetään rakennusperintölain nojalla annettavaan päätökseen.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 16.10.2023, saate
- 2 Lausuntopyyntö 16.10.2023
- 3 Lausuntopyyntö 16.10.2023, liite, suojeluesitys
- 4 Lausuntopyyntö 16.10.2023, liite, pohjakaaviot
- 5 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle, ELY-keskuksen lausuntopyyntö Kansallismuseon suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) säännösten nojalla ja Museoviraston suojelumääräyksistä, allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-, ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt kaupungin lausuntoa Museoviraston tekemästä esityksestä Kansallismuseon suojelemiseksi rakennusperintölain (498/2010) nojalla entisen valtioneuvoston asetuksella tapahtuneen suojelun sijaan, ja esityksestä suojelun kohdentamiseksi suojelumääräyksineen. Lausuntoa on pyydetty 15.1.2024 mennessä. Asiassa on saatu kaupunkiympäristön toimialan lausunto 23.11.2023. Esitys on saadun lausunnon mukainen.

08.01.2024

Asia/9

Kaupunginmuseolta ei ole pyydetty lausuntoa, koska museoviranomaisten työnjaon mukaisesti Museovirasto vastaa valtion omistamien rakennusten suojeluasioista Helsingin kaupungin alueella.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Jukka-Pekka Ujula

Lisätiedot

Tanja Sippola-Alho, kaupunginsihteeri, puhelin: 09 310 36154
tanja.sippola-alho(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 16.10.2023, saate
- 2 Lausuntopyyntö 16.10.2023
- 3 Lausuntopyyntö 16.10.2023, liite, suojeluesitys
- 4 Lausuntopyyntö 16.10.2023, liite, pohjakaaviot
- 5 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle, ELY-keskuksen lausuntopyyntö Kansallismuseon suojelemisesta rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) säännösten nojalla ja Museoviraston suojelumääräyksistä, allekirjoitettu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Lausunnon pyytäjä

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunkiympäristön toimiala
Kaupunginmuseo